

BESTUUR

SAMENSTELLING BESTUUR

Per 1 september 2005 is prof. Casper Erkelens benoemd tot lid van het departementsbestuur. Hij zal de portefeuille onderzoek van prof. Frans Habraken overnemen. Het bestuur ziet er nu als volgt uit:

- * prof.dr. W.M.P. de Ruijter, vak-decaan,
- * prof.dr. H.M.C. Eijkelhof, portefeuillehouder onderwijs, tevens vice-decaan bachelonderwijs bètafaculteit,
- * prof.dr. C.J. Erkelens, portefeuillehouder onderzoek,
- * drs. J. de Wolde, departements-directeur.

Aan het bestuur zijn als adviserende leden toegevoegd: mw. Jenny Andriese vanuit de geleding van het personeel en Dorien van der Lans als adviserend student-lid. Dorien volgt Leonard Kraaijenbrink op.

OPENING ACADEMISCH JAAR

Op **donderdag 8 september** vindt voor Natuur- en Sterrenkunde om 16.00 u. de opening van het academisch jaar plaats in het restaurant van het Minnaertgebouw. Prof. Eijkelhof zal een korte openingstoespraak houden, gevolgd door de decaan prof. Van Koten. Vervolgens zal een lid van het SONS-bestuur de docent van het jaar bekend maken. Hierna zijn alle medewerkers en studenten van harte welkom voor een Spaanse borrel.

PROF. GRASSBERGER KRAMERS HOUGLERAAR

Van 1 september 2005 tot 1 januari 2006 zal prof. Peter Grassberger als Kramers hoogleraar te gast zijn bij Theoretische Natuurkunde. Prof. Grassberger is verbonden aan het 'John von Neumann Institute for Computing' van het onderzoekscen-trum in Jülich, Duitsland. Prof. Grassberger zal een college geven getiteld: "Phase transitions and anomalous scaling in non-equilibrium systems", dat begint op maandag 12 september. Gegevens over de inhoud en plaats van dit vak kunnen worden gevonden via het onderwijsrooster op de website van N&S en via Osiris (code NS-TP450M).

Let op: de cursusbeschrijving en het collegemateriaal zoals opgenomen in de *gedrukte* studiegids 2005/2006 zijn onjuist.

Woensdag 14 september houdt prof. Grassberger een colloquium (zie verder de AGENDA).

ONDERWIJS

START INTRODUCTIE EERSTEJAARS 2005 - 2006

De introductie voor de eerstejaars studenten van het departement Natuur- en Sterrenkunde start op **maandag 5 september 2005**.

Zie voor het programma: <http://www.A-Eskwadraat.nl/intro2005>

UTRECHT SUMMERSCHOOL IN THEORETICAL PHYSICS

Op 15 augustus startte de vierde Summerschool Theoretical Physics. Er waren 35 deelnemers uit 18 landen (waarvan 7 uit Nederland). Hiervan zijn er 10 aanstaande master-studenten. Het aantal deelnemers is gestaag gegroeid. De Summerschool bestaat uit een drietal mini-cursussen en een computerproject. Daarnaast verzorgen onderzoekers van het ITF en het Spinoza Instituut voordrachten over hun werk. Deze Summerschool richt zich op studenten die aan het eind van hun Bachelor of aan het begin van hun Master's staan. De aanpak en formule slaan goed aan bij deze studenten. Hoewel sommige deelnemers wat moeite hebben met de Hollandse lunches, horen we van de docenten dat de sfeer goed tot zeer plezierig is. De organisatie van de Summerschool is in handen van Leonie Silkens en Frank Witte. Voor vragen kunt u gerust contact met hen opnemen.

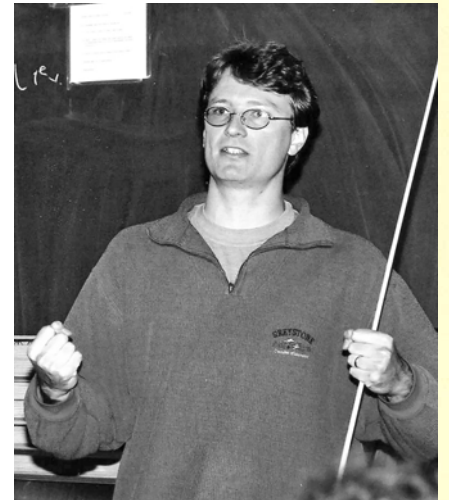
(foto: Saskia Meesters)

ONDERWIJSCOMMISSIE

De onderwijscommissie is per 1 september 2005 als volgt samengesteld: Gerard Barkema (voorzitter), Peter Jan van Leeuwen (volgt Michiel van den Broeke op), Pedro Zeijlmans van Emmichoven, Bram Achterberg, Hieke Huistra (studentlid). De nieuwe studentleden zijn: Quirine Krol, Wilke van der Schee en Nicole Ruckstuhl.

ORATIE PROF. PEITZMANN

vrijdag 9 september 2005

(foto: Evert Landré)

Prof.dr. Thomas Peitzmann zal het ambt van hoogleraar *Subatomaire fysica* aanvaarden met het houden van een oratie getiteld: *Klein en mooi – de kleurrijke wereld van quarks*.

Aanvang: 16.15 u, in de aula van het Academiegebouw, Domplein 29.

Na afloop receptie.

ONDERZOEK

VIDI-TOEKENNINGEN

Aan zestien Utrechtse wetenschappers is een zogeheten VIDI-subsidie toegekend à € 600.000 (maximaal). De subsidie biedt de mogelijkheid een eigen vernieuwende onderzoekslijn te ontwikkelen en één of meer onderzoekers aan te stellen. NWO betaalt bijna zeventig procent van elke subsidie en de universiteit draagt ruim dertig procent bij. Van de zestien 'Utrechtse toekenningen' hebben er drie affiliatie met het departement Natuur- en Sterrenkunde te weten dr. K. Peeters, dr. J. Vink en dr. R. Snellings.

Het onderzoek van **Kasper Peeters** (ITF) is getiteld *Scheuren in de ruimte-tijd*. Als materie ineenstort tot een zwart gat, wordt de zwaartekracht uiteindelijk zo sterk dat de klassieke ruimte-tijd van Einstein scheurt. Ook met de snaartheorie wil een goede beschrijving tot nu toe slechts in heel gekunstelde situaties lukken. In dit onderzoek worden daarom nieuwe methoden ontwikkeld om de snaartheorie toe te kunnen passen op realistische zwarte gaten en op aanverwante situaties zoals de oerknal.

De titel van het onderzoek van **Jacco Vink** (SIU/SRON) is *Exploderende*

sterren: *dé bron van energierijke deeltjes?* De dampkring wordt voortdurend bestookt door zeer energierijke deeltjes, die een belangrijk bestanddeel van de energie in onze melkweg vertegenwoordigen. Onderzoeksvraag: is deze kosmische straling het resultaat van deeltjesversnelling in schokken veroorzaakt door exploderende sterren, en welke maximale deeltjesenergie kan zo bereikt worden?

De laatste VIDU-toekenning betreft het onderzoek van **Raimond Snellings** (SAP/NIKHEF), getiteld: *Oermaterie*. Ongeveer tien microseconden na de oerknal en bij een temperatuur van een biljoen graden onderging het heelal een dramatische verandering. Op dat moment condenseerde de materie in het heelal in de bouwstenen (de protonen en neutronen) van de materie die ons nu omringt. Dit onderzoek gaat bij het CERN, waar binnenkort miljoenen mini-oerknallen gecreëerd zullen worden, deze vorm van oermaterie en de bijbehorende faseovergang bestuderen.

TOP - SUBSIDIE MOLECULAIR ONDERZOEK

NWO heeft acht onderzoeksgroepen een zogeheten TOP-subsidie toegekend. De toegekende projecten bestrijken de hele breedte van het moleculaire onderzoeksveld. Elke onderzoeksgroep krijgt 675.000 euro om haar onderzoekslijn te versterken. De **TOP-subsidie** is één van de subsidievormen van het NWO-gebied Chemische Wetenschappen. Met deze subsidie moet de onderzoeksgroep in vijf jaar haar excellente, uitdagende en innovatieve onderzoekslijn versterken of uitbreiden. De hoogte van de subsidie is eind 2004 verhoogd van 500.000 euro tot 675.000 euro. Dit jaar schreven 30 onderzoeksgroepen een aanvraag. De aanvragen waren zowel medisch-biologisch, fysisch als technologisch van aard. Eén van de toegekende Top-subsidies betreft het onderzoek van **prof.dr. A. van Blaaderen, dr.ir. M. Dijkstra en dr. A. Imhof** getiteld *Colloïdale ionische kristallen*. De onderzoekers willen de kristallisatie van nieuwe binaire colloïdale kristallen bestuderen. Deze kennis kan leiden tot nieuwe nanogestructureerde materialen met toepassingen op het gebied van fotonica.

MARIE CURIE FELLOWSHIPS

In de meest recente ronde voor fellowships in het Marie Curie programma (EU) zijn een drietal aanvragen gehonoreerd van onderzoekers die hun project bij het departement Natuur- en Sterrenkunde zullen gaan uitvoeren. Het betreft hier tweejarige fellowships voor postdoctorale onderzoekers.

Bij het IMAU is dit dr. **Jerome Llido**, (PhD Université Paul Sabatier-Toulouse III, Frankrijk). Bij het ITF betreft het dr. **Frank Saueressig** (PhD Universität Jena, Duitsland) en dr. **Govind Krishnaswami** (PhD University of Rochester, USA).

De eerste twee genoemde onderzoekers hebben hun fellowship verkregen binnen het Marie Curie Intra-European Fellowships programma. Van de in totaal 2405 aanvragen is 16,6 % gehonoreerd. De derde onderzoeker heeft zijn fellowship verkregen binnen het Marie Curie Incoming International Fellowships programma. Hier hebben van de 526 aanvragers 22,6 % een beurs gekregen.

FOM/v STIMULERINGSPROGRAMMA

FOM kent het FOM/v Stimuleringsprogramma dat is ingesteld om meer vrouwelijke fysici te behouden voor de wetenschap. Activiteiten binnen dit programma zijn het tweejaarlijkse FOM/v-symposium en de tweejaarlijkse Minerva-Prijs.

Het **FOM/v-symposium** is bedoeld voor vrouwen in de natuurkunde: oio's, postdocs en vaste onderzoekers. Op 23 september 2005 vindt het derde FOM/v-symposium in de Van Nelle Ontwerpfabriek te Rotterdam. Voor meer informatie: www.fom.nl
De **Minerva-Prijs** wordt eens in de twee jaar toegekend voor de beste publicatie van een vrouw over een fysisch onderwerp. De kandidates kunnen tot 1 november 2005 worden voorgedragen. Aan de Minerva-Prijs is een bedrag van vijfduizend euro gekoppeld.

De eerste Minerva-Prijs is in 2000 o.a. toegekend aan dr. Marjolein Dijkstra. Meer informatie over de Minerva-Prijs is te vinden op:

www.fom.nl/aanvr/reglmine.htm

REDACTIE FacNieuws

Met ingang van 1 september maakt Evert Landré tot onze spijt niet langer deel uit van de redactie van FacNieuws. Op 1 juni 2006 zal hij met pensioen gaan en de komende tijd besteden aan de afronding van zijn overige werkzaamheden. De redactie is Evert bijzonder dankbaar voor zijn grote inzet voor FacNieuws.

>>> AGENDA <<<

PROMOTIES

De promoties vinden plaats in het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht.

woensdag 7 september 2005

drs. H.P. Wahlberg
Bottom production at $\sqrt{s}=41.6$ GeV
promotor: prof.dr. P.M. Kooijman
copromotor: dr. Th.S. Bauer
aanvang: 16.15

maandag 12 september 2005

mw.drs. P-K. Fung
Pulsars: magnetosphere and radio emission
promotor: prof.dr. J. Kuijpers
aanvang: 12.45

COLLOQUIA, SYMPOSIA, E.D.

woensdag 31 augustus 2005

SIU/SRON Colloquium
dr. Piergiorgio Casella (Brera-Merate
Astronomical Observatory, Milaan):

Low-frequency QPOs in X-ray binaries: fundamental physics at work
aanvang: 15.30, BBL 768

vrijdag 2 september 2005

IMAU Colloquium
dr. W. Weijer (USCD, USA): *Barotropic variability of the Southern Ocean*
aanvang: 10.30, BBL 106

woensdag 7 september 2005

SIU/SRON Colloquium
dr. Hugues Sana (Université de Liège): *XMM-Newton observations of colliding wind binaries*
aanvang: 15.30, BBL 768

donderdag 8 september 2005

Opening academisch jaar N&S
aanvang: 16.00
restaurant Minnaertgebouw

dinsdag 13 september 2005

IMAU Colloquium
prof.dr.ir. J. Westerweel (TU Delft): *Resolving Reynolds' Riddle*
aanvang: 16.00, MG 202

woensdag 14 september 2005

SIU/SRON Colloquium
dr. Pavel Kroupa (Universität Bonn): *The nature and origin of the satellite galaxies of the Milky Way*
aanvang: 15.30, BBL 768

woensdag 14 september

Colloquium Inst. Theoretische Fysica
Prof.dr. P. Grassberger (UU/Jülich): *Applications of mutual information: From phylogenetic trees to independent component analysis*
aanvang: 16.00, MG 208, na afloop borrel MG 403/405

vrijdag 23 september 2005

FOM/v Symposium 2005
aanvang: 9.30, Van Nelle
Ontwerpfabriek in Rotterdam
Meer informatie:

<http://www.fom.nl>

dinsdag 27 september 2005

IMAU Colloquium
dr. S. Drijfhout (KNMI): *Impact of rotation and channel geometry on the trapping of internal tides*
aanvang: 16.00, MG 202

vrijdag 30 september 2005

Algemeen Fysisch Colloquium
dr. A. Vredenberg (DIN): *Shaping of Nanomaterials with a Particle Accelerator*
aanvang: 15.30, MG

208. Meer informatie:

<http://www.phys.uu.nl/colloquium>

FACNIEUWS

Voor **FacNieuws 132** en een overzicht van alle nummers zie:

<http://www1.phys.uu.nl/facnieuws/>

Redactie van FacNieuws

Leonie van Echtelt BBL 152 tel. 2922
Saskia Meesters BBL 152 tel. 3047
Peter Mertens BBL 155 tel. 2725
Roelof Ruules BBL 011e tel. 9089

e-mail: facnieuws@phys.uu.nl

VOLGENDE FacNieuws:

FacNieuws 133 verschijnt op
dinsdag 13 september 2005

DEAD LINE FacNieuws 133:
vrijdag 9 september 2005

